

Dit sande ansigt

OURSLEK: Egentlig havde jeg store planer om at besøge "Århundredets festival" med spot på 1700-tallet i Aarhus i midten af marts med fokus på opdagelser, pøbel og parykker.

Øv, jeg nåede det ikke. Alligevel blev det Aarhus, som gav mig månedens største kunstoplevelse. Wauw! Den amerikanske videokunstner Tony Ourslers (f. 1957) udstilling på ARoS, var lige ved at slå benene væk under mig.

"Crash", fra 1994, hedder et værk. I en gammel, slidt kuffert sidder der på bunden en lille, ensomt grædende og nogle gange vildt, skrigende dukke.

Dukken er iklædt en blomstret dragt, hvis mønsterverden giver associationer til både engelske William Morris' (1834-1896) ornamenter og japanske kimonoer.

Dukkens hvide hoved understøtter Østens univers. Hovedet er belyst af en videoprojektor med et ansigt, som hele tiden skifter attitude.

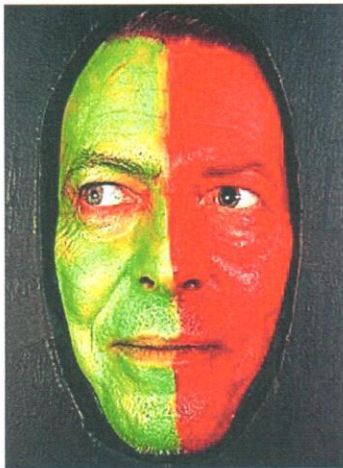
I det fjerne høres lyde fra et skib, et tågehorn, der øger den melankolske stemning af at være forladt. På den ene side en kær og nuttet lille dukke, på den anden en irriterende og ynkelig lille skikkelse, som kræver opmærksomhed.

Allerede mødet med det første værk åbner for Tony Ourslers vedholdende fokus på det menneskelige ansigts mange facetter. For det er netop ansigtet, der er hele udstillingens fokus, som det siges i udstillingstitlen "Face to face".

Tony Oursler, som den opdagelsesrejsende undersøger af ansigtets landskab og elementer, hvor han til stadighed stiller spørgsmålstegn ved, hvor lidt der skal til, før der kan opstå et udtryk?

I værket "Cyc" (2003) ses ét øje og én mund, som udtrykker det minimale ansigt. Makeuppen er dog langtfra minimalistisk. Lilla øjenskygge, sort mascara og knaldrød læbestift.

Øjet synes at tilhøre en kvinde, læberne har stærke maskuline træk, der understøttes af det åbentstående udtryk, med de lidt smukt formede tænder og den utværede læbestift. "Cyc" bevæger sig på grænsen mellem ansigt og misfoster og mellem mand og kvinde. Det er i ansigtsudtrykket, vi aflæser hinandens følelser, og som teksten i ud-

stillingskataloget proklamerer, det første de fleste mennesker møder, når de bliver født, er et ansigt, og det sidste vi møder, før vi dør, er ofte et ansigt!

At modsætninger er et af Tony Ourslers faste temaer understreges ikke mindst i flere værker med musikeren og skuespilleren David Bowie, som Oursler har et mangeårigt venskab med.

Oursler siger bl.a. i et interview med DR, at David Bowie er en af de dygtigste skuespillere, han kender, og at han opfatter ham som en allegori over en splittet personlighed. Dernæst, at han ikke kender noget menneske, der bærer så mange forskellige personligheder i sig. Hans ansigt er særlig interessant for Oursler pga. dets ekspressive udtryk.

Det ses eksempelvis i værket "Empty" fra 1999, der viser Bowies ansigt malet henholdsvis postkasserødt og græsgrønt, i to symmetriske halvdele.

Ansigtet skifter symbolsk farve fra det harmonisk grønne til det diaboliske røde, og bliver dermed et symbol på menneskets gode og onde side, som understreges af Bowies øjne, der skuer teatralisk opad! I værket "Director" fra 1996 er Bowies udtrykfulde ansigt projekteret op på et hvidt hoved med en lille, blå dukkekrop, som udgør en vred og frustreret filminstruktør, der desperat forsøger at styre sine omgivelser med ordene: "You! Stop looking over here! I don't exist... Nobody move. Freeze."

Modsætninger er der nok af. De mange bløde, dukkekroppe, snart aggressive og opmærksomhedskrævende, snart behagesyge og flirtende, kombineret med hardcore videoprojekteringsudstyr. Toni Oursler formår på sin helt egen måde, at skabe både kaos og kosmos, og at få os til, i løbet af en udstillingsrunde at gennemløbe nærmest et helt menneskelivs mangfoldige ansigtsudtryk, ikke mindst ledsaget af humoren, som trofast følesvend. Ikke så ringe endda!

Tony Oursler er født i New York, hvor han fortsat bor og har sit studie. Han er oprindelig uddannet inden for malerkunst og har en BA i kunsthistorie fra "California Institute for the Arts" fra 1979, men kastede sig senere over videokunsten og kalder sig i dag multimediekunstner, med særlig fokus på installations- og performancekunst. Kunstretninger som surrealisme og FLUXUS har haft en stor betydning som inspirationskilder, ligesom landsmanden Dan Grahams forunderlige univers.

Om sin kunst siger Oursler selv, at han ønsker, at undersøge grænserne mellem det intellektuelle og det ubevidste. Tør vi at tro på, hvad vi føler? Eller ser vi det, vi tror vi ser? Det er nogle af de eksistentielle spørgsmål som Oursler stiller. Vi er næppe kommet længere end Platons hulemetafor! Hvad er illusion, og hvad er virkelighed? Hvor mange ansigter har du? Hvor mange viser du?

Vis mig dit sande ansigt!

MARIA STENSGÅRD POULSEN er lektor i Gymnasieskolen. Cand.mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet. Censor på lærer- og pædagoguddannelsen i Danmark. Skribent ved North Art Magazine. Gift og mor til tre.

